

Stare ribe

Najpožrešnejša izmed sladkovodnih rib, ki doseže tudi najvišjo starost, kakor si jo sploh moremo misliti pri živih bitjih, je ščuka. Ta riba se loti poleg majhnih rib, žab, miši in podgan, tudi domačih in divjih rac in gosi. Zgodilo se je celo na Ruskem, da je ščuka zgrabila nekega štiriletnega dečka pri kopanju za nogo in ga potegnila pod vodo. Praznoverni ribiči po različnih slovanskih deželah so celo prepričani, da lahko obsede staro ščuko tudi hudobec, ki potem zalezuje ljudi ob reki. Take in enake zgodbe so nastale najbrž radi tega, ker učaka ščuka kot edina izmed naših domačih rib visoko starost.

Neki ruski profesor pripoveduje v svojem ogromnem znanstvenem delu »Ribe Rusije«, da so ujeli l. 1896. pri

snaženju ribnika v Caricinu (sedaj Stalingrad) blizu Moskve 2 metra dolgo ščuko z zlatim obročkom v škrgah. Na obročku je stalo v starinski pisavi »Spustil car Boris«. To se je moralo zgoditi pred letom 1611. Car Boris je živel od leta 1552.—1605.

Največjo do sedaj poznano ščuko je zaznamoval cesar Friderik II. Rdečbradec (1121—1190) v nekem jezeru blizu Heilbrona l. 1230. Ujeli so jo z mrežo leta 1497., torej 267 let pozneje. Ta ščuka je bila skoraj bela od starosti, merila je nad 6 m in tehtala 128 kg. Na gradu v Lauternu v Nemčiji je še danes ohranjena svoječasnoročena slika te ščuke, dočim sta okostnjak in zlati obroček v mestnem muzeju v Manheimu.

Franjo Čiček

Zgodbe o Tijeku Kijeku

5. Tijek in njegova brata

Kadar ni Tijek pasel ali delal na tlaki, je bival doma v bajti s svojima bratoma, ki sta bila znana pod imenom »Nikdarsit« in »Vednolačen«. — Nikdarsit ni delal drugega kakor prekopicaval se je po trati, Vednolačen je hodil »po rokah«, a tretji, naš dobri znanec Tijek Kijek, je ždel ves božji dan za pečjo, kadar je bil doma, in se muzal kakor mucek s klobaso.

Zgodilo pa se je nekoč, da je grof povabil vse tri brate v grad in jih vprašal:

»Bi radi mošnja cekinov?«

»Ojoj«, so zavpili vsi hkrati.

»Bi radi imeli jesti in piti?« vpraša nadalje grof.

»Ojoj, žlahtni gospod,« in so požrli vsi trije sline.

»Torej, poslušajte me,« nadaljuje grof, »tisti, ki pride v grad — ne obut, ne bos, ne peš, ne z vozom, ne s konjem — dobi, kar sem obljubil.« In jih je odslovil.

Veseli so odšli domov. Brata sta prišedši takoj nagnala Tijeka za peč in prvi si je pljunil v roke, obul en čevelj na nogo, drugega pa na roko ter se za-

čel prekopicavati proti gradu. Kajti, to ni bilo ne bos, ne obut, ne peš, ne jež, ne voz in ne kaj drugega, ampak čisto nekaj posebnega, novega ter gotovo po graščakovi želji. Pa je bila reč sitna. Pred gradom se je namreč dvigala pot navkreber. Nikdarsit se je že do polovice poti metal po prahu in kamenju, da mu je pot že curkoma lil, a nazadnje je omagal ter se vrnil praznih rok. Grof, ki je stal pri oknu in gledal ta prizor, je skoraj počil od smeha.

Prišel pa je na vrsto drugi brat, Vednolačen. Pljunil si je na podplate, nataknil čevlje na roke in z nogami v zrak začel romati proti gradu. A tudi tega je premagala strmina. Grof se je smejal, da je bil že ves solzan.

Tačas pa se je dvignil Tijek izza peči, odvezal kozo, vzel s police rdečo marelo, si obul en čevelj, drugega pa predrl ter si ga privezal na nogo in jo mahnil po ovinku proti gradu. Tam, kjer je zavila pot pod grajska okna, je položil levo nogo na kozin hrbet, z drugo pa predrl marelo in tako »jadralk« v grad.

Ko je grof opazil tega čudovitega pešca, jezdeca in veslača po suhem in vse obenem, da ni ne bos ne obut, je

od smeha padel v nezavest. Hitro so pritekli grajski hlapci ter ga začeli ribati in polivati z vodo. To učinkovito zdravilo je grofa hitro spravilo k zavesti. Bilo pa je ravno prav. Kajti Tijek je že »priromal« skozi grajska vrata. Grof ga je seve bogato nagradil ter mu postregel z jedačo in pijačo, dočim sta »pametna« brata doma požirala sline in predla pajčevino v želodcu.

Tijeka pa je doletela še druga čast. Grof ga je namreč vzel v službo za grajskega hlapca.

6. Tijek obira češnje

Nekoč pošlje grof Tijeka, svojega novega služabnika, obirati češnje. Pa pride ta čez dve uri nazaj s prazno košaro.

»Kje imaš češnje?« zakriči grof.

»Žlahtni gospod grof,« de mirno Tijek, »kar sem jih nabral na drevesu, sem zanesel v košaro na tleh, pa so prileteli škorci in mi vse pozobali.«

»Čakaj, tiček, ne boš ga. Grem s tabo in bom pod češnjo pazil na košaro,« pravi grof in gresta zopet po češnje.

Tijek je bil zopet eno uro v vejah, toda ko ga grof pokliče, naj pride doli s češnjami, prileze z drevesa praznih rok.

»Kje so češnje?« zavpije razjarjeni graščak.

»Na drevesu, žlahtni gospod. Ko sem jih hotel obirati, se spomnim, da bi vam lahko katera padla na glavo, zato sem jih raje pustil v božjem miru.«

»Budalo,« pravi grof, »mar meniš, da so češnje buče? Le brž nazaj in bodi

brez skrbi, če mi katera pade na glavo.«

Tijek je molče ubogal. Šent pa si je že prej nabral polne žepe kamenja in ko je prilezel do prve veje, trešči z vso silo kamen graščaku na glavo.

»Ojoj,« zavpije grof, »kaj pa delaš, zlodej?«

»Češnje obiram,« odvrne mirno Tijek. »Kaj vam je že katera padla na glavo?«

»O nič hudega,« pravi grof in požre bolečine.

Čez nekaj časa zopet prižvižga kamen na grofovo glavo.

»Sapramiš,« zatuli grof. »Hajdi doli! Naj vrag vzame te češnje, jaz jih ne maram!«

»Saj sem pravil, da so te češnje vražje,« razlaga Tijek ter strumno koraka poleg grofa v grad s prazno košaro, dočim se jih je sam voščeno nazobal.

(Dalje prihodnjič.)

Zazveneli so kraguljčki

*Čez poljano tiho
zazveneli so kraguljčki,
in snežinke bele
zablestele kot draguljčki.*

*Žalostno so ptičke
trudne glavice sklonile,
ko snežinke mrzle
hladno zemljo so pokrile.*

*Padale snežinke —
svetli biseri — draguljčki,
in k pogrebu ptičkam
zazvonili so kraguljčki.*

Mano G.